

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so došli v soboto iz Budapešte. Te praznike pa je bil pri njih grof Badeni dvakrat, da je poročal o političnem položaju. — Danes ima državni zbor zopet sejo. Na dnevnem redu je začasna pogodba z Ogersko. Ako bodo nemški zagrizenci spet ropotali, utegne ta seja trajati 30 do 40 ur. — Delegacije se snidejo na Dunaju med 13. in 16. novembrom.

Tirolsko. V nedeljo so imeli nemški nacionalci in liberalci shod v Bolzanu, na katerem je posebno udrihal po klerikalcih in krščanskih socialistih slaboglasni Wolf. Sicer pa katoliške Tirole še stojijo!

Stajarsko. Deželni zbor se skliče v drugi polovici prih. meseca. — Pri 25letnici mariborske sadjarske in vinarske šole je imel prvo besedo Girstmayr Franel in se je pela prusaška pesem »Die Wacht am Rhein.« Škandal!

Koroško. Katoliško polit. in gospodarsko društvo za Slovence ima prihodnji shod dne 7. novembra v Borlah v Zilski dolini. — Humberska cesta je vendar enkrat gotova, g. deželni predsednik Schmidt-Zabierow pa je oni dan vložil prošnjo za vpokojenje.

Kranjsko. V vipavskem in idrijskem okraju obe slovenski stranki prirejata shode za dopolnilno deželno-zborsko volitev. V Vipavi je v nedeljo kaj oblastno govoril dr. Tavčar ter kot plesniv liberallec odrekal duhovnikom politične pravice. Kje bi bili koroški in stajarski Slovenci, ako bi duhovniki roke križem držali?

Primorsko. V Gorici se je letos otvoril že sedmi laški otroški vrtec, kaj pa na škodo slovenstvu. — Tržaški Lahoni so nezadovoljni s svojimi državnimi poslanci. — V Buzetu so Hrvati sijajno zmagali pri občinskih volitvah. Ondi je Lahom za vedno odklenkalo.

Hrvaško. Pred 14 dnevi je bil na zagrebškem vseučilišču slovesno umeščen novi rektor, dr. Jurij Dočkal. Za dve leti bode to vseučilišče praznovalo svojo 25letnico. Naj se takrat na njem otvori tudi zdravniški oddelek! To je želja vseh Hrvatov.

Vnanje države.

Rim. V kratkem bode zopet konsistorij ali zbor kardinalov, v katerem bodo sv. oče papež Leon XIII. imenovali nekatere nove kardinale, več novoimenovanih škofov pa potrdili.

Italijansko. Naš vnanji minister, grof Goluhovski, pojde te dni italijanskemu kralju se pokloniti, in kar je značilno, ne v Rim, ampak v Monzo.

Nemško. Cesar Viljem se je blizu eno uro mudil pri kanclarju Hohenlohe, ki še ostane nekaj mesecev, če ne dalj, v svoji visoki službi. — Vodja socialistov Liebknecht, 72 let star, je obsojen za štiri mesece v zapor, ker je razžalil cesarja.

Rusko. Na Poljskem dobijo nov mestni red, s katerim mesta dobijo malo več pravic, kakor so jih dozdej imele. Sploh pa sedanjega generalnega guvernerja Imeretinskega Poljaki rajši imajo, kakor njegovega prednika Gurka.

Srbsko. V nedeljo je priredil kralj Aleksander na čast novemu ministerstvu dvorni obed. V napitnici na novo vlado je med drugim izrazil željo, naj novo ministerstvo krepko podpira njegove težnje v korist domovini in srbskemu narodu.

Turško. V Armeniji so Turčini zopet začeli preganjanje kristijane. Seveda hoče to turška vlada utajiti, ali prej ko slej bode Evropa zopet zvedela strašne gro-

zovitosti, ne da bi krščanski vladarji zato poklicali Turčijo na račun.

Špansko. General Blanko je že došel na Kubo. Razglasil je vsem Kabancem, da hoče uvesti samoupravo ter s tem ustaše pomiriti. Bog ve, če že ni prepozno. — Na Kubi je 40 tisoč španskih vojakov bolnih.

Za poduk in kratek čas.

Popotna pisma iz Dalmacije.

Na Adrijskem morju avg. 1897.

(Dalje.)

Res lepa in prijetna je vožnja po morju; kakor ponosen labud hiti naša ladja naprej po Adriji. Vreme je kaj ugodno — bal sem se vročine, pa hladen morski vetrič mi pihlja nasproti, ravno zdaj sem najbolj razpoložen. Da Ti nadaljujem potna pisma, pa ne več iz Bosne, ampak iz Dalmacije — nekaj ur še in naša ladja dospé v Spljet (Spalato). Tukaj na ladiji smo preskrbljeni z vsem, vsak popotnik ima svojo majhno celico s posteljo; tu imamo krasen salon, električno razsvetljavo, vodovod, dobro postrežbo, prijetno družbo, tu se Slovenci in Hrvati in Nemci in Poljaki bolje razumemo, kakor v dunajski zbornici, sicer pa obstrukcija tudi ne bi nič pomagala, vsak plača vsaj delež — precej zasoljeno — pa smo si dobri.

Vendar, kakor se spominjam, sem Ti še premalo poročal o Mostaru. Mostar, glavno mesto hercegovsko, šteje blizu 13000 prebivalcev, polovica mohamedancev, četrtina pravoslavnikov in le četrtina katoliških kristijanov. Mesto, ki leži ob reki Narenta je ozko, pač pa eno uro dolgo; le eno predmestje se malo bolj razširja proti zahodu. Najznamenitejše v Mostaru je starodaven, svetoznan most čez Narento, katera je tukaj 38½ metra široka. Kaj enacega se ne vidi lahko kje drugje. Most se vzdiguje 19 metrov nad vodo, gre visoko v obok, ter nima od enega konca do drugega nobenega stebra, ki bi ga podpiral. Star je že čez 300 let in kakor upati, gledal še bo marsikateri rod, tako močno je iz kamenja pozidan. Na vsakem koncu se vzdigujeta na vsaki strani ceste močni, okrogli stolpi, katere so rabili v prejšnjih časih za ječe, pozneje pa tudi za shrambe smodnikov. Vozovi čez ta most ne smejo, za nje je blizu kolodvora drug, železni most.

Omeniti bi imel tu še grško, pravoslavno katedralo, mogočno zidovje, ki ima kaj lepo lego, dalje bolj novo katoliško stolnico, ki ima obliko bazilike, in prostoren frančiškanski samostan. Škof mostarski je iz reda sv. Frančiška.

Lep in zanimiv izlet iz Mostara je k Buna-viru. Pod silovitimi pečinami stoji tik izvira Bune mala hišica — priljubljen romarski kraj za mohamedane. V njej počiva v priprosti, s pregrinjali pokriti rakvi neki turški svetnik s svojim služabnikom. Sluga, ki v bližnji sobici stanuje, rad vsakemu popotniku te »svetlinje« po-kaže; on postavi tudi vsak večer h krsti »svetnikov« vrč vode in prt. Po noči namreč pride — to je mnenje mohamedanov — »svetnik« ter se začne umivati, kakor mu je koran to tudi prej v življenju ukazal. Toliko v kratkem o Mostaru in okolici.

Ker parnik »naglič« le dvakrat na teden popotnike iz Mostara naravnost v Reko prevaža, moral sem hiteti, da ne zamudim vlaka v Metkovič, zadnjo železniško postajo. Železnica gre zopet tik reke Narente. Bolj ko se bližamo našemu cilju, dospeti pravočasno parnik, tim lepša postaja okolica. Blizu Metkoviča, ki je že na dalmatinski zemlji, zagledam že lepo obdelano polje, vinograde, južno drevje itd. Le nekaj minut od